

Retorn a la Capona

Crea una nova llar per a l'etèria Acor!

Més que una aventura, una

PERIPÈCIA

Aquesta
Peripècia
la juga:

PERIPÈCIA

Un món d'aventures.
Redescobreix el territori!

Impulsa:

DOMINGO

Amb l'assessorament de:

Ajuntament del
Pla de Santa Maria

Promou:

economia
social

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa
i Treball

Finança:

peripècia.cat

*La Capona:
una ruta única
per entendre la pedra seca*

Estàs a punt d'endinsar-te en un camí que és més que una simple sendera: és un viatge al passat. La ruta de la Capona constitueix un autèntic museu a l'aire lliure per descobrir un dels patrimonis de pedra seca més importants de Catalunya. Construccions de gran valor històric, que es van edificar pedra sobre pedra -sense elements com el fang o el ciment-, amb una gran habilitat per trobar el punt d'equilibri entre elles. I aquesta ruta et portarà, durant un quilòmetre i mig de camins planers i paisatges encantadors, per barraques, cossiols, marges, amagatalls... i moltes altres sorpreses!

Amb aquesta peripècia, ajudaràs a fer que les construccions de pedra seca no caiguin en l'oblit... i que l'etèria Acor torni a casa seva.

PEDRA A PEDRA, PAS A PAS: L'AVENTURA DE CONÈIXER EL PATRIMONI

Fa més de 200 anys, les construccions de pedra seca de la Capona eren utilitzades per persones que es dedicaven, principalment, a l'agricultura i la ramaderia. Gràcies a la pagesia, els terrenys es netejaven amb freqüència per a poder-los conrear, i les pedres que es retiraven dels camps s'aprofitaven per construir edificacions amb diversos usos. Amb el pas del temps, les edificacions es van anar abandonant... fins que, entrat el segle XXI, la UNESCO va inscriure la pedra seca a la Llista Representativa del Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat i l'Ajuntament del Pla de Santa Maria va realitzar-ne una tasca de categorització i ordenació a la Capona. Perquè, com diu la Rosa M. Canela i Balsebre, coordinadora de la ruta, "valorar i conèixer la importància d'aquestes edificacions és el millor reconeixement a la pagesia".

*Una mica
d'història!*

Hola! Soc l'Acor, l'etèria de la Capona!

Fa molts anys, al món hi vivíem les etèries, guardianes de la terra forjades a partir de la imaginació de les persones. Però, amb el pas del temps, els éssers humans han anat oblidant-se de nosaltres. De fet, vaig estar a punt de desaparèixer: les terres que conreava i les construccions de pedra seca on vivia van estar abandonades durant molt de temps. Ara, ha arribat l'hora que juguis a Peripècia i coneguis aquest patrimoni d'incalculable valor... i m'ajudis a construir la meua pròpia llar amb pedra seca!

CONSTRUCCIONS CLAU DE PEDRA SECA

BARRACA:

Construcció en forma de cabana que té diferents usos: desar-hi eines, aixopluc... i, fins i tot, allotjament.

COSSIOL:

Edificació destinada a recollir i emmagatzemar aigua i per abeurar als animals.

ETÈRIA ACORISARIS

Nom: *Acor*

1.

2.

Característiques:

Etèria petita, forta i robusta, en forma de pedra (2).

Treballa i neteja el camp, i conrea tota mena de plantes.

El pas del temps ha fet que li creixi una bonica mata de lliri blau (i. *Iris germanica*) al seu voltant.

Tasca: Pagsa i protectora de la Capona

ARNERA:

Estructura rural relacionada amb l'apicultura, on es guardaven les arnes (els ruscs) de les abelles.

Com jugar?

Aquesta Peripècia consta de dues parts:

1a PART

A explorar! Segueix el recorregut del mapa i marca els punts per on passes i els diferents elements de la llista. Et faran falta més tard!

1.

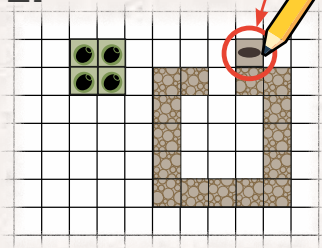
Nom i petita explicació

Banc
Pedres que serveixen per seure i descansar.

Com es dibuixarà l'element en e l tros de l'Acor.

2.

2a PART

A crear! Segueix les normes del joc -que trobaràs detallades més endavant- i aconseguir que la nova llar tingui, entre altres elements, una barraca per viure i aigua i conreus per alimentar-se.

Atenció! Hi ha dues maneres de jugar aquesta Peripècia: la bàsica i l'avançada. A la versió avançada, les normes i icones són d'un color diferent.

RECOMANACIONS:

- ✓ Respecta les construccions de pedra seca i els camps per on passes.
- ✓ Tenir un llapis o bolígraf a mà.
- ✓ Beure aigua sovint.
- ✓ Pots fer la primera part de l'experiència a la Capona i la segona tranquil·lament a casa teua o a on vulguis.

COM ARRIBAR -HI

La ruta de la Capona està situada als afores del Pla de Santa Maria. Hi ha una zona d'aparcament just a l'inici.

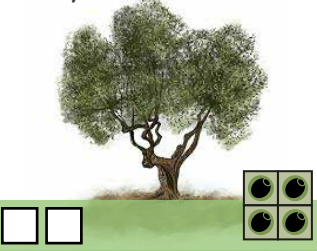
1a PART | A explorar!

Segueix el recorregut assenyalat i marca tots els punts per on passis i elements que vegis durant la ruta:

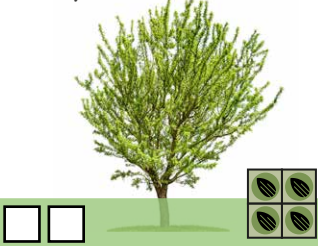

CULTIUS:

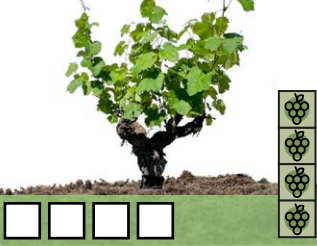
Camp d'oliveres

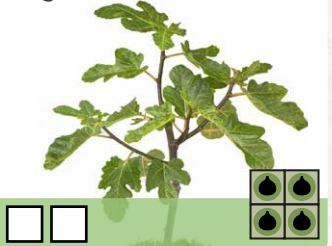
Camp d'ametllers

Vinya

Figuera

A LES BARRAQUES:

Banc

Conjunt de pedres que serveixen per seure i descansar.

Foc a terra

Hi havia barraques on feien foc a terra,... les pedres de les parets i el sostre han quedat ben negres!

Armari

Cavitat dins o fora de la barraca que servia per guardar-hi coses. Feu una marca per cada barraca que trobeu amb armaris.

Caramull

Pedra posada en vertical sobre la cúpula exterior (la coberta) de la barraca.

ATENCIÓ!

La ruta és circular; pots fer-la en ambdues direccions. Però et recomanem que la facis tal i com et marquen les fletxes d'aquest mapa!

FORA LES BARRAQUES:

Marge

Té tres funcions: separar propietats, delimitar camins i contenir la terra en terrenys amb desnivells.

Amuntegament

Piles de pedres que s'han tret dels conreus i s'amunteguen per emmagatzemar-les.

Paravent

Una simple paret de pedra seca pensada per protegir-se del vent, adossada a les barraques.

Roderes de carro

Quan passis pels camins, fixa't a terra on hi hagi grans panys de roca... hi ha carros que, de tant passar-hi, hi van deixar empremta!

LLEGENDA:

- Barraca
- Construcció per a l'aigua
- Arnera
- Pareu atenció al camí! No us despiesteu!

CONSTRUCCIONS:

1. Barraca del Fontanals
2. Cossiòl del Soleta
3. Barraques de Cal Grauet
4. Barraca de L'Augé o de la Figuera
5. Mas de la Capona
6. Arneres
7. Cossiòl de la Capona
8. Cisterna
9. Barraca de la Capona
10. Barraca de l'Era de la Capona
11. Barraca de doble estança

...I PER SABER QUE VAS PEL BON CAMÍ...

T'aniràs trobant aquestes fites al llarg de tota la ruta. Són el senyal que ho estàs fent bé!

MÉS DIFÍCIL ENCARA! (bonus extra)

2a PART | A crear!

Ha arribat l'hora de preparar la nova llar de l'Acor! Pots anar dibuixant tots els elements que has vist, i, sobretot, plantar-hi cultius!

En el següent vídeo t'expliquem com!

PUNTUACIÓ:

0 - 250 punts
Aprent

L'Acor encara no pot viure en aquest tros!

251 - 300 punts
Pagès/a

Alguns pagesos/es s'arranjaven els marges... i tu has fet el mateix! L'Acor (sobre)viurà.

301 - 350 punts
Marger

Molt professional! L'Acor tindrà un bon tros per viure.

+ 350 punts
Mestre de cases

Bona feina! L'Acor gaudirà moltíssim de la seva nova llar.

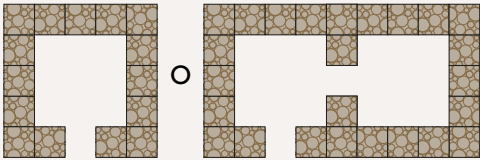

Aconseguix el teu diploma! Escaneja aquest codi!

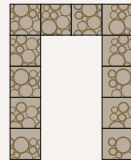
Si has fet tot el recorregut i passat per tots els punts, pots incloure en el tros de l'Acor:

BARRACA O BARRACA DOBLE MAX. 1

30 | 40 | 50 | 50

"GARATGE" BUIT MAX. 1

20 | 20

COSSIOL O CISTERNA MAX. 1

25 | 25 | 10 | 15

MARGE MAX. S/L

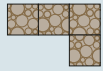
*el seu valor en pedres és equivalent al nombre que en posem :-)

ARNERA MAX. 2

Només si els has vist durant el recorregut, pots incloure en el tros de l'Acor:

PARAVENT

MAX. 2

BANC

MAX. 2

ARMARI

MAX. 4

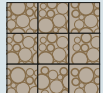
"GARATGE" + CARRO

MAX. 1

AMUNTEGAMENT

MAX. 2

FOC A TERRA

MAX. 1

CARAMULL

MAX. 1

20 | 50

...i començar a cultivar*:

OLIVERA: MAX. S/L

5

AMETLLER: MAX. S/L

5

FIGUERA: MAX. 1

20

VINYA: MAX. S/L

5

* Només si ja has col·locat les 250 pedres!

